

Wymagania edukacyjne. Klasa 2-3. Zakres podstawowy. Nowa edycja

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Początki świata nowożytnego					
1. Nowe perspektywy: odrodzenie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy renesansu; przedstawia poglądy Niccolò Machiavelliego; przedstawia osiągnięcia Mikołaja Kopernika; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy humanizmu; przedstawia poglądy Tomasza Morusa; wymienia cechy literatury renesansu; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje czynniki sprzyjające rozwojowi renesansu i humanizmu; charakteryzuje literaturę renesansu; przedstawia rozwój nauki w epoce odrodzenia; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego renesans rozpoczął się w miastach włoskich; przedstawia proces rozprzestrzeniania się idei renesansu w Europie; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> porównuje sylwetki Erazma z Rotterdamu i Leonarda da Vinci jako ludzi renesansu;
2. Sztuka renesansu	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe cechy architektury renesansowej; wymienia przykładowych twórców 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zabytki architektury renesansowej; wymienia przykładowych twórców renesansu i niektóre ich dzieła; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy rzeźby i malarstwa renesansowego; charakteryzuje rolę mecenatu papieskiego w 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rolę mecenatu świeckiego w rozwoju sztuki renesansu; porównuje rolę, jaką odgrywała sztuka w 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnice i podobieństwa architektury i malarstwa renesansowego w

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	renesansu;		rozwoju sztuki renesansu;	średniowieczu i renesansie;	różnych regionach Europy;
3. Europejczycy odkrywają daleki świat	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie trasy wypraw i obszary odkryte przez Portugalczyków i Hiszpanów; • wymienia przykładowe przyczyny wielkich odkryć geograficznych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dzieli przykładowe przyczyny wielkich odkryć geograficznych na społeczne, gospodarcze i kulturalne; • wymienia zmiany techniczne i wynalazki, które pozwoliły Europejczykom na podróże dalekomorskie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wielkich odkryć geograficznych dzieląc je na: polityczne, gospodarczo-społeczne i kulturalne; • wyjaśnia, w jaki sposób zmiany techniczne umożliwiły Europejczykom podróże dalekomorskie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy zostały zrealizowane cele, które stawiano przed odkrywcami; • wyjaśnia, dlaczego Portugalczycy i Hiszpanie jako pierwsi rozpoczęli wyprawy odkrywcze; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działalność księcia Henryka Żeglarza i jej wpływ na odkrycia Portugalczyków; • przedstawia wybrane kultury prekolumbijskie;
4. Jak odkrycia geograficzne zmieniły Europę i świat	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia inne państwa, które włączyły się do ekspansji kolonialnej; • pokazuje na mapie tereny przez nie zajęte; • przedstawia rozwój handlu w epoce nowożytnej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sposób zajmowania i organizację odkrytych terenów przez Portugalczyków i Hiszpanów; • wymienia skutki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje organizację zajmowanych terenów przez Hiszpanów i Portugalczyków i wyjaśnia przyczyny różnic; • wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych dla 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ wielkich odkryć geograficznych na przemiany w gospodarce europejskiej; • charakteryzuje zmiany, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę traktatu z Tordesillas; • porównuje wyobrażenia Europejczyków o

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
		wielkich odkryć geograficznych dla Europy; • wyjaśnia pojęcie rewolucji cen;	Nowego Świata;	które zaszły w Nowym Świecie w wyniku jego podboju przez Europejczyków;	nieznanych ludach w XV w. i współcześnie;
5. Podział zachodniego chrześcijaństwa	Uczeń: • pokazuje na mapie zasięg wyznań protestanckich; • przedstawia zasady wyznań protestanckich: luteranizmu, kalwinizmu; • wymienia postanowienia pokoju augsburskiego i edyktu nantejskiego;	Uczeń: • wymienia przykładowe przyczyny reformacji; • przedstawia organizację kościołów protestanckich: luteranckiego, kalwińskiego; • przedstawia powstanie kościoła anglikańskiego;	Uczeń: • przedstawia związki pomiędzy przyczyny reformacji religijnymi, gospodarczo-społecznymi i politycznymi; • porównuje zasady i organizację kościołów protestanckich: luteranckiego i kalwińskiego;	Uczeń: • wyjaśnia, jaki wpływ na sukcesy reformacji miała sytuacja w Kościele katolickim w XVI w.; • wyjaśnia, dlaczego wyznanie kalwińskie uzyskało poparcie w Niderlandach;	Uczeń: • porównuje postanowienia pokoju augsburskiego i edyktu nantejskiego;
6. Kościół katolicki wobec wyzwań reformacji	Uczeń: • wymienia przykładowe postanowienia soboru trydenckiego; • wymienia przykładowe formy działalności	Uczeń: • wymienia postanowienia soboru trydenckiego; • wymienia formy działalności jezuitów;	Uczeń: • dzieli postanowienia soboru trydenckiego na dotyczące doktryny wiary i reformy kleru; • ocenia, które z nich były reakcją na zarzuty protestantów wobec Kościoła katolickiego;	Uczeń: • przedstawia rolę sztuki w propagowaniu wiary; • charakteryzuje działalność misyjną jezuitów i ich stosunek do miejscowych kultur;	Uczeń: • porównuje wystrój zboru protestanckiego i kościoła katolickiego i wyjaśnia przyczyny

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	jezuitów;	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działalność Świętej Inkwizycji; • wyjaśnia, co to był <i>Indeks Ksiąg Zakazanych</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje szkolnictwo jezuickie; 		różnic; <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki wpływ na inne dziedziny życia miały wyznania protestanckie np. gospodarkę;
II. Rzeczpospolita w XVI stuleciu					
7. Rzeczpospolita i państwa ościenne	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wojny z Zakonem Krzyżackim; • wymienia postanowienia pokoju krakowskiego (hołd pruski); • pokazuje na mapie tereny Inflant i ziemie, które przypadły Polsce i Litwie po sekularyzacji Zakonu Kawalerów Mieczowych; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny i skutki wojny o Inflanty w XVI w.; • wymienia więzi, jakie łączyły Jagiellonów i Habsburgów; • przedstawia konsekwencje układu dynastycznego zawartego między Jagiellonami a Habsburgami; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary sporne między Jagiellonami a Turcją; • wymienia przyczyny konfliktu z Rosją; • przedstawia znaczenie bitwy pod Orszą; • przedstawia wojnę o Inflanty jako element rywalizacji o wpływy nad Bałtykiem; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał program dominium Maris Baltici; • przedstawia działania ostatnich Jagiellonów (oprócz wojny o Inflanty), które miały na celu jego realizację; • przedstawia proces inkorporacji Mazowsza do Korony; • ocenia politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunki ostatnich Jagiellonów z Gdańskiem i rolę tego miasta w realizacji programu dominium Maris Baltici;
8. Demokracja szlachecka.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia uprawnienia 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwarstwienie stanu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pozycję 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia genezę powstania szlacheckiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pozycję i uprawnienia króla w

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rzeczpospolita Obojga Narodów	sejmu; <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia unii lubelskiej; wymienia przykładowe sukcesy ruchu egzekucyjnego; 	szlacheckiego w Polsce; <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny przekształcenia unii personalnej w unię realną; wyjaśnia, jaką rolę odegrała konstytucja <i>Nihil novi</i> w procesie kształtowania się demokracji szlacheckiej; 	polityczną szlachty; <ul style="list-style-type: none"> przedstawia strukturę i sposób obradowania sejmu; charakteryzuje problemy związane z zawarciem unii lubelskiej; 	ruchu egzekucyjnego; <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaką rolę odegrał szlachecki ruch egzekucji praw w kształtowaniu się demokracji szlacheckiej; wyjaśnia, dlaczego ustrój Rzeczypospolitej w XVI w. nazywa się demokracją szlachecką; 	systemie demokracji szlacheckiej;
9. Pierwsi królowie elekcyjni	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia artykułów henrykowskich; przedstawia sposób wyboru króla po śmierci Zygmunta Augusta; wymienia przykładowych kandydatów do tronu polskiego w czasie pierwszej wolnej elekcji; pokazuje na mapie tereny przyłączone do Rzeczypospolitej przez Stefana Batorego; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia organizację wolnych elekcji po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów; wymienia dokumenty, które musiał zaprzysiąc nowo wybrany władca; wymienia przyczyny i skutki wojen Stefana Batorego z Rosją; pokazuje na mapie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób szlachta zabezpieczyła swoje prawa przed dążeniami absolutystycznymi kandydatów do tronu polskiego; przedstawia cele polityki zagranicznej Stefana Batorego i ocenia ich realizację; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje elekcję Henryka Walezego; wyjaśnia związki między polityką wewnętrzną Stefana Batorego (sądy, wojsko) a polityką zagraniczną; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunki Stefana Batorego z Gdańskiem; charakteryzuje rolę Jana Zamoyskiego u boku Stefana Batorego;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
		wyprawy Stefana Batorego na Rosję;			
10. Rzeczpospolita Obojga Narodów – narody i religie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny reformacji w Rzeczypospolitej; wymienia wyznania protestanckie, które stały się popularne wśród społeczeństwa Rzeczypospolitej; wymienia przykładowe narody zamieszkujące Rzeczpospolitą w XVI w.; wymienia najważniejsze postanowienie konfederacji warszawskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia strukturę społeczną, etniczną i wyznaniową Rzeczypospolitej w XVI w.; wskazuje na związki między grupą etniczną a wyznaniem; wymienia postanowienia konfederacji warszawskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia grupy społeczne, które przyjęły luteranizm i te, które przyjęły kalwinizm; wyjaśnia, na czym polegała wyjątkowość konfederacji warszawskiej na tle stosunków religijnych w Europie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację demograficzną w Rzeczypospolitej w XVI w.; wyjaśnia, które wyznania protestanckie cieszyły się popularnością w poszczególnych grupach społeczeństwa Rzeczypospolitej; wyjaśnia, dlaczego arianie nie byli popularni wśród szlachty; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, stwierdzenie, że Rzeczpospolita była państwem bez stosów, przywołując różnorodne argumenty;
11. Gospodarka Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, które regiony 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia,

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Obojga Narodów	<p>obszar Rzeczypospolitej i rejony wydobycia surowców i kierunki handlu;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia towary eksportowane i importowane przez Rzeczpospolitą; wymienia przyczyny kształtowania się folwarku pańszczyźnianego; 	<p>powiększania ziemi folwarcznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia grupy, kosztem który szlachcic zwiększał areał folwarku; przedstawia pozycję Gdańska w handlu Rzeczypospolitej; przedstawia rolę handlu zbożem dla rozwoju gospodarczego Rzeczypospolitej; 	<p>kształtowania się folwarku pańszczyźnianego z uwzględnieniem sytuacji gospodarczej na Zachodzie Europy;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia ograniczenia nakładane na chłopów przez szlachtę; charakteryzuje pozycję miast i mieszczaństwa w Rzeczypospolitej; 	<p>najbardziej korzystały na handlu zbożem;</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia bilans handlowy Rzeczypospolitej; wyjaśnia przyczyny ograniczeń nakładanych na chłopów przez szlachtę; porównuje gospodarkę rolną w Europie Zachodniej i Wschodniej; 	<p>dla czego szlachta nakładała ograniczenia na mieszczan;</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia możliwości rozwoju miast w gospodarce folwarczno-pańszczyźnianej;
12. Kultura złotego wieku	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy architektury renesansowej w Polsce oraz przykładowe zabytki; wymienia przykładowych pisarzy odrodzenia w Polsce i ich dzieła; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy sztuki renesansowej w Polsce oraz przykładowe zabytki; rozpoznaje budowle renesansowe; przedstawia rolę Krakowa jako ośrodka kulturowego i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę mecenatu królewskiego i magnackiego w rozwoju kultury polskiego odrodzenia; porównuje poglądy na państwo i społeczeństwo Andrzeja Frycza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje czynniki, które sprzyjały rozwojowi humanizmu i renesansu na ziemiach Rzeczypospolitej; ocenia rolę fundacji Zamościa Jana 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wkład protestantów w rozwój kultury polskiej epoki renesansu; wymienia przykładowych

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
		naukowego;	Modrzewskiego, Stanisława Orzechowskiego;	Zamoyskiego w rozwoju kultury w Rzeczypospolitej w epoce odrodzenia;	twórców i zabytki związane z kręgiem protestanckim;
III. Europa w XVII wieku					
13. „Państwo to ja”. Absolutyzm francuski	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe kompetencje monarchy; definiuje pojęcie racja stanu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które utrudniały centralizację władzy we Francji; wyjaśnia, na kim opierał się monarcha wprowadzając absolutyzm; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia działania podejmowane w celu centralizacji władzy i ujednoczenia państwa francuskiego; przedstawia rolę Wersalu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia pozycję monarchy w monarchii absolutnej; charakteryzuje znaczenie Wersalu jako symbolu absolutyzmu francuskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia oddziaływanie dworu w Wersalu na inne dwory europejskie; wyjaśnia, w jaki sposób polityka Jean-Baptiste Colbert przyczyniła się do wzmocnienia Francji;
14. Rewolucja i triumf monarchii parlamentarnej w Anglii	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny rewolucji w Anglii; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zmiany, które zaszły w Anglii w wyniku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunki pierwszych Stuartów z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę Olivera Cromwella w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sformułowanie, że

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia skutki chwalebnej rewolucji; wymienia dokumenty, które ukształtowały ustrój w Anglii na przełomie XVII/XVIII w.; wymienia przykładowe cechy monarchii parlamentarnej w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.; 	<p>wojny domowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny chwalebnej rewolucji; wymienia cechy monarchii parlamentarnej w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.; porównuje uprawnienia monarchy we Francji i w Anglii w końcu XVII w.; 	<p>parlamentem i wyjaśnia przyczyny konfliktów;</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę Olivera Cromwella po rewolucji angielskiej; przedstawia pozycję i uprawnienia parlamentu w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.; 	<p>trakcie rewolucji angielskiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia pozycję i uprawnienia króla w Anglii i wzajemne relacje króla i parlamentu na przełomie XVII i XVIII w.; przedstawia zasady ustrojowe panujące we Francji i w Anglii w XVII w.; 	<p>w Anglii król panuje a nie rządzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje pozycję i uprawnienia parlamentu angielskiego (przełom XVII i XVIII w.) i sejmu polskiego (koniec XVI w.);
<p>15. Wojna trzydziestoletnia. Rywalizacja mocarstw w XVII w.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny wojny trzydziestoletniej; pokazuje na mapie zmiany terytorialne, które zaszły na mocy pokoju westfalskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wojny trzydziestoletniej; wymienia obozy walczące w wojnie trzydziestoletniej; wyjaśnia, dlaczego Francja przyłączyła się do wojny trzydziestoletniej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia skutki wojny trzydziestoletniej, dzieląc je na religijne, ustrojowe i polityczne; przedstawia układ sił w Europie po wojnie trzydziestoletniej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, w jaki sposób wojna dotknęła ludność cywilną; charakteryzuje politykę zagraniczną Francji w XVII w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związki przyczynami religijnymi, politycznymi i gospodarczymi wojny trzydziestoletniej;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
		po stronie protestantów;			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia znaczenie bitwy pod Białą Górą dla Czechów;
16. Kultura europejska w XVII w.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia racjonalizmu i empiryzmu; • wymienia cechy architektury baroku i przykłady zabytków; • wymienia przykładowych pisarzy doby baroku i ich dzieła; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy sztuki baroku i przykłady zabytków; • rozpoznaje dzieła sztuki barokowej; • wymienia przykładowych kompozytorów doby baroku i ich dzieła; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • porównuje różne sposoby badawcze, które rozwinęły się w XVII w. • przedstawia literaturę i muzykę doby baroku; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • porównuje różne nurty w sztuce baroku; • przedstawia rolę Francji i Niderlandów w rozwoju kultury epoki baroku; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia osiągnięcia naukowe i wynalazki XVII w.;
IV. Rzeczpospolita w dobie wojen XVII w.					
17. Konflikty Rzeczypospolitej w I poł. XVII w.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach polsko-szwedzkich w I poł. XVII 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z Rosją i Turcją w I 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje dymitriady, wyjaśnia, dlaczego nie są one traktowane jako wojna 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • ocenia szanse realizacji umowy Stanisława Żółkiewskiego z 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • porównuje działalność dwóch hetmanów:

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<p>w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach z Rosją w I poł. XVII w.; • wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.; 	<p>poł. XVII w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.; • wymienia skutki wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.; • wymienia przyczyny wojen z Rosją i Turcją w I poł. XVII w.; 	<p>Rzeczypospolitej z Rosją;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia warunki umowy Stanisława Żółkiewskiego z bojarami rosyjskimi; • przedstawia międzynarodowe uwarunkowania wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.; 	<p>bojarami;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ sytuacji międzynarodowej na postanowienia rozejmów zawieranych ze Szwecją; • wyjaśnia wpływ sytuacji międzynarodowej na wybuch wojny Rzeczypospolitej z Turcją; 	<p>Jana Karola Chodkiewicza i Stanisława Żółkiewskiego;</p>
<p>18. Kozacy, Moskwa i Rzeczpospolita w II poł. XVII w.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie zasięg powstania Chmielnickiego i najważniejsze bitwy; • pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnie z Rosją w II poł. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny powstania Chmielnickiego; • wymienia przyczyny wojny z Rosją w II poł. XVII w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnorodność konfliktów na Ukrainie i wskazuje na ich związek z wybuchem powstania Chmielnickiego; • wymienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, która z ugód dawała największe uprawnienia ludności ruskiej i jakie były szanse na ich realizację; • ocenia skutki wojen z Rosją dla 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jakich okolicznościach powrócono do koncepcji Rzeczypospolitej Trojga Narodów;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	XVII w.;		postanowienia ugód z Kozakami i wyjaśnia, co było przyczyną zmian warunków;	Rzeczypospolitej;	
19. Rzeczpospolita i Szwecja: potop	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie zasięg potopu szwedzkiego i miejsca najważniejszych bitew; • wymienia przyczyny potopu szwedzkiego; • wymienia postanowienia pokoju w Oliwie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postawy szlachty wobec Szwedów w czasie potopu szwedzkiego; • wymienia sojuszników polskich w trakcie potopu szwedzkiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postanowienia układu w Radnot; • przedstawia okoliczności podpisania i postanowienia traktatów welawsko-bydgoskich; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia skutki wojen ze Szwedami dla Rzeczypospolitej biorąc pod uwagę kwestie polityczne, gospodarcze i kulturalne; • ocenia, jakie zagrożenie mogła stanowić dla Rzeczypospolitej niezależność Prus Książęcych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje postępowanie wobec Szwedów Janusza Radziwiłła i Stefana Czarnieckiego; • ocenia, przez kogo Janusz Radziwiłł może być uważany za patriotę, a przez kogo za zdrajcę;
20. Rzeczpospolita i imperium osmańskie. Wiktoria wiedeńska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary zajęte przez Imperium Osmańskie; • pokazuje na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wojen z Turcją w II poł. XVII w.; • pokazuje na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje postanowienia traktatu w Buczaczu i rozejmu w Żurawnie; • przedstawia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postawy Tatarów zamieszkujących Rzeczpospolitą w czasie wojen z Turcją; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daje przykłady przedstawiania wiktoria wiedeńskiej

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	miejsca bitew z Turkami w II poł. XVII w.;	zmiany terytorialne po wojnach z Turcją w II poł. XVII w. (traktat w Buczaczu, rozejm w Żurawnie, pokój w Karłowicach);	wiktorii wiedeńskiej;	• ocenia, czy wiktoria wiedeńska przyniosła efekty proporcjonalne do odniesionego zwycięstwa;	w literaturze i sztuce;
21. Rzeczpospolita w XVII w. – kryzys państwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe skutki gospodarczo-społeczne wojen XVII-wiecznych dla Rzeczypospolitej; wymienia przykładowe reformy ustrojowe proponowane przez królów z dynastii Wazów; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację majątkową magnaterii; przedstawia funkcjonowanie sejmu walnego w XVII w. i wyjaśnia, co utrudniało przyjmowanie konstytucji; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia reakcję szlachty na reformy ustrojowe proponowane przez Wazów; wymienia czynniki, które przyczyniły się do wzrostu pozycji magnaterii w Rzeczypospolitej; wymienia przyczyny zawarcia i postanowienia unii brzeskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak wojny XVII w. prowadzone przez Rzeczpospolitą wpłynęły na sytuację religijną w państwie; ocenia, czy w II poł. XVII w. możemy mówić o oligarchii magnackiej jako formie ustroju Rzeczypospolitej; przedstawia zależności między demograficznymi i gospodarczymi skutkami wojen XVII-wiecznych dla 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czy Piotr Skarga mógł wspierać i w jaki sposób projekty reform ustrojowych Zygmunta III Wazy;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
				Rzeczypospolitej, uwzględnia również kontekst europejski;	
22. Kultura Rzeczypospolitej w XVII w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy architektury baroku i podaje przykładowe zabytki z terenu Rzeczypospolitej; wymienia cechy sarmatyzmu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy sztuki baroku i podaje przykładowe zabytki z terenów Rzeczypospolitej; rozpoznaje budowlę barokową z terenów Rzeczypospolitej; wymienia gatunki literackie, które rozwinęły się w epoce baroku i przykładowych twórców; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wpływy wschodnie w kulturze sarmackiej; wymienia tematykę i cechy charakterystyczne piśmiennictwa polskiego epoki baroku oraz twórców; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób ideologia sarmatyzmu wpływała na obyczajowość szlachty; wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja polityczna wpływała na postawy i przekonania szlachty; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, na ile <i>Nowe Ateny...</i> księdza Benedykta Chmielowskiego oddają poziom wykształcenia szlachty polskiej XVII w.;
V. Europa i świat w XVIII w.					
23. Postęp techniczny i przemiany gospodarcze w XVIII stuleciu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które sprzyjały wzrostowi demograficznemu w XVIII w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zmiany, które zaszły w rolnictwie w XVIII w.; wyjaśnia, jaką rolę w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób warunki życia i przemiany w rolnictwie wpłynęły na wzrost demograficzny w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego do przemian gospodarczych na szeroką skalę najwcześniej doszło w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia metody stosowane przez Edwarda Jennera przy szukaniu

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wynalazki XVIII-wieczne; 	<p>rozwoju przemysłu odegrała maszyna parowa;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia liberalizmu ekonomicznego; 	<p>XVIII w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związki między zmianami w rolnictwie a rewolucją przemysłową; wymienia skutki przemian gospodarczych w XVIII w.; 	<p>Wielkiej Brytanii;</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przemiany w transporcie w XVIII w.; przedstawia przemiany w przemyśle w XVIII w. i ich wpływ na życie ludzi; 	<p>szczepionki;</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia kim byli luddyci i jaki był cel ich działania;
24. Oświecenie w Europie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia idee oświecenia; przedstawia poglądy Monteskiusza; wymienia cechy kultury klasycystycznej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby propagowania idei oświecenia; przedstawia poglądy Jean Jacques'a Rousseau; podaje definicję absolutyzmu oświeconego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny rozwoju filozofii oświecenia; porównuje poglądy filozofów oświecenia na władzę; wymienia przykładowe dzieła sztuki klasycystycznej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia poglądy filozofów oświecenia na religię; przedstawia rolę <i>Encyklopedii</i>... i salonów filozoficznych w rozwoju myśli oświeceniowej; charakteryzuje absolutyzm oświecony; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę salonów literackich i kobiet je prowadzących w rozwoju kultury epoki oświecenia; przedstawia rozwój nauki i oświaty w epoce oświecenia;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
25. Rosja w XVIII w. – początki mocarstwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w Rosji; wymienia cele wojny północnej stawiane przez Rosję; pokazuje na mapie ekspansję terytorialną Rosji; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli przeprowadzone przez Piotra I reformy na administracyjne, wojskowe i kulturalne; przedstawia rolę Petersburga; wymienia reformy Katarzyny II i wskazuje, w jakich dziedzinach kontynuowała ona reformy Piotra I; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w Rosji; wyjaśnia, na czym polegał proces europeizacji Rosji podjęty przez Piotra I; przedstawia przebieg i skutki wojny północnej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje politykę carów wobec cerkwi prawosławnej; wyjaśnia, na czym polegała idea Moskwy jako Trzeciego Rzymu; uzasadnia, że mimo przeprowadzanych reform w przypadku Rosji możemy w dalszym ciągu mówić o samodzierżawiu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Petersburg był nazywany Wenecją Północy a Katarzyna II – Semiramidą Północy;
26. Absolutyzm oświecony w Prusach i Austrii w XVIII w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w Prusach i Austrii; pokazuje na mapie obszar Prus w końcu XVIII w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli reformy przeprowadzone w Prusach i Austrii na administracyjne, gospodarcze i związane z epoką oświecenia; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w Prusach i Austrii; wyjaśnia w jaki sposób 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie znaczenie gospodarcze miały tereny zajęte przez Prusy w XVIII w.; wyjaśnia, jak Fryderyk II i Józef II widzieli rolę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje politykę Marii Teresy wobec Czechów i Węgrów; wyjaśnia, co było przyczyną różnic;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, które reformy w Prusach wzmacniały ich pozycję międzynarodową; • charakteryzuje politykę józefinizmu; 	<p>przeprowadzane reformy wpływały na wzmocnienie władzy monarszej;</p>	<p>władcy;</p>	
27. Powstanie Stanów Zjednoczonych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wojny o niepodległość; • pokazuje na mapie najważniejsze miejsca bitew z udziałem Polaków; • wymienia federalne organy władzy i przykładowe ich kompetencje; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację kolonii angielskich w poł. XVIII w.; • przedstawia politykę Wielkiej Brytanii wobec kolonii; • wymienia kompetencje federalnych organów władzy i charakteryzuje wzajemne relacje między nimi; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób polityka gospodarcza Wielkiej Brytanii wobec kolonii doprowadziła do konfliktu kolonii z metropolią; • wyjaśnia wpływ idei oświecenia na stosunki kolonii z Wielką Brytanią; • przedstawia realizację idei oświeceniowych w <i>Deklaracji Niepodległości</i>; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje różne przyczyny wojny o niepodległość i wskazuje na związki między nimi; • przedstawia stosunek państw i społeczeństw Europy do wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; • przedstawia realizację idei oświeceniowych w Konstytucji Stanów Zjednoczonych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje sylwetki Ojców Założycieli;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
28. Naród przeciw królom. Rewolucja francuska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wymienia postanowienia Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela; wymienia organy władzy i ich kompetencje wprowadzone na mocy konstytucji z 1791 r.; wymienia przyczyny wojny z Austrią; wymienia kluby polityczne z czasów Wielkiej Rewolucji Francuskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej na ustrojowe, gospodarcze i społeczne; przedstawia proces kształtowania się Konstytuanty; przedstawia rolę klubów politycznych; przedstawia okoliczności wprowadzenia we Francji republiki; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykładowe związki przyczynowo-skutkowe między różnymi wydarzeniami, które doprowadziły do wybuchu Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wyjaśnia wpływ idei oświeceniowych na wybuch Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wymienia przykładowe przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły we Francji w latach 1789-1790; przedstawia realizację idei oświeceniowych w dokumentach przyjętych przez Konstytuantę; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje związki przyczynowo-skutkowe między różnymi wydarzeniami, które doprowadziły do wybuchu Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wymienia przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły we Francji w latach 1789-1790; wyjaśnia, które ze zmian społeczno-gospodarczych likwidowały przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wyjaśnia wpływ wojny Francji z I koalicją na utworzenie republiki i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie symboli Wielkiej Rewolucji Francuskiej; wymienia kręgi cywilizacyjne, z których niektóre z nich się wywodziły;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przebieg wojny Francji z I koalicją; 	działania Konwentu; <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stronnictwa polityczne działające w trakcie Wielkiej Rewolucji Francuskiej; 	
29. Francja republiką	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał terror jakobiński; • wymienia postanowienia konstytucji dyktatoratu; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny zamachu thermidoriańskiego; • wymienia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie francuskim w wyniku Wielkiej Rewolucji Francuskiej; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w czasie wojny z I koalicją wzrosła pozycja jakobinów; • charakteryzuje stosunek jakobinów do religii i Kościoła katolickiego; • przedstawia różne oceny Wielkiej Rewolucji Francuskiej; • przedstawia znaczenie Wielkiej Rewolucji 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia opór społeczeństwa francuskiego wobec rządów jakobinów; • przedstawia związek między dokumentami wydawanymi w czasie Wielkiej Rewolucji Francuskiej a przemianami społecznymi i życia politycznego we Francji; • ocenia znaczenie Wielkiej Rewolucji 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje źródła ikonograficzne związane z dyktaturą jakobinów;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			Francuskiej;	Francuskiej;	
VI. Rzeczpospolita w XVIII wieku					
30. Rzeczpospolita w dobie unii polsko-saskiej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia sejmu niemego; wymienia przykładowe zmiany w kulturze w epoce saskiej; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przebieg elekcji Augusta II; przedstawia udział Rzeczypospolitej w wojnie północnej; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przykłady ingerowania Rosji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej; porównuje projekty reform przedstawione przez Stanisława Leszczyńskiego i Stanisława Konarskiego; wyjaśnia rolę mecenatu królewskiego w rozwoju kultury oświecenia; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunki między szlachtą a Augustem II; przedstawia sytuację gospodarczą Rzeczypospolitej w I poł. XVIII w.; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czy w I poł. XVIII w. możemy w dalszym ciągu traktować Rzeczpospolitą jako podmiot w stosunkach międzynarodowych;
31. Próby reform i pierwszy rozbiór Rzeczypospolitej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakich dziedzinach 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunek 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, w

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<p>pierwszych latach Stanisława Augusta Poniatowskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia prawa kardynalne; pokazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą podczas I rozbioru; 	<p>przeprowadzono reformy w pierwszych latach panowania Stanisława Augusta i dlaczego;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny konfederacji barskiej; przedstawia okoliczności uchwalenia praw kardynalnych; 	<p>szlachty do konieczności przeprowadzenia reform ustrojowych w Rzeczypospolitej i wyjaśnia, co wpływało na jej stanowisko;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia działania Rosji, które świadczą o jej ingerencji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej; przedstawia skutki konfederacji barskiej; 	<p>sprawa dysydentów była łatwym pretekstem dla państw ościennych do ingerowania w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej;</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia argumenty państw zaborczych uzasadniające I rozbiór Rzeczypospolitej i reakcję Polaków; ocenia, które z państw zaborczych odniosło największe korzyści z rozbioru; 	<p>jaki sposób Francja i Turcja wsparty konfederację barską;</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Francja i Turcja wspierały Polaków przeciw Rosji;
32. Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w programach nauczania w szkołach w I poł. XVIII w.; przedstawia działalność i znaczenie Komisji Edukacji Narodowej; wymienia przykłady dzieł sztuki z XVIII w. i ich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje przemiany oświeceniowe w programach szkolnych; wyjaśnia rolę mecenatu Stanisława Augusta Poniatowskiego w rozwoju sztuki w II poł. XVIII w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rozwój szkolnictwa w XVIII w.; wskazuje przemiany oświeceniowe w szkolnictwie Rzeczypospolitej; przedstawia rozwój kultury Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związki między kulturą a życiem politycznym w Rzeczypospolitej XVIII w.; przedstawia rolę czasopism wydawanych w Rzeczypospolitej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę Warszawy jako ośrodka kulturalnego XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej; przedstawia wpływ mecenatu

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	twórców;	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działalność i znaczenie Towarzystwa Ksiąg Elementarnych; 	XVIII w.;		magnackiego na rozwój kultury;
33. Sejm Wielki i drugi rozbiór Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady działania Rady Nieustającej; • wymienia stronnictwa działające w czasie Sejmu Wielkiego i najważniejsze punkty ich programów; • wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3-go Maja; • pokazuje na mapie tereny, które utraciła Rzeczpospolita w czasie II rozbioru; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia strukturę Rady Nieustającej; • charakteryzuje sytuację międzynarodową Rzeczypospolitej w czasie obrad Sejmu Wielkiego; • wymienia postanowienia konstytucji o miastach i Konstytucji 3-go Maja; • wskazuje nawiązania do myśli oświeceniowej w uchwałach Sejmu Wielkiego; • wymienia skutki konfederacji targowickiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką rolę miała odgrywać Rada Nieustająca; • wyjaśnia, jak sytuacja międzynarodowa wpłynęła na swobodę podejmowania decyzji na sejmie czteroletnim; • wymienia reformy Sejmu Wielkiego i ocenia szanse ich wprowadzenia w życie; • wymienia przyczyny podpisania konfederacji targowickiej i jej przywódców; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności uchwalenia konstytucji o miastach i wyjaśnia, jakie zmiany w funkcjonowaniu państwa mogła przynieść jej pełna realizacja; • przedstawia przebieg konfederacji targowickiej, wojny w obronie Konstytucji 3-go Maja; • przedstawia okoliczności II rozbioru Rzeczypospolitej; • wyjaśnia, na co liczył Stanisław August 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy działania i ustępstwa Stanisława Augusta Poniatowskiego przyniosły oczekiwane przez króla efekty;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
				Poniatowski przystępując do Targowicy;	
34. Insurekcja kościuszkowska. Upadek państwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny insurekcji kościuszkowskiej; pokazuje na mapie miejsca walk w trakcie insurekcji kościuszkowskiej; pokazuje na mapie podział Rzeczypospolitej w wyniku trzeciego rozbioru; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia skutki insurekcji kościuszkowskiej; wymienia postanowienia uniwersału połanieckiego; ocenia, które z państw rozbiorowych osiągnęło największe korzyści z zajętych ziem Rzeczypospolitej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację polityczną Rzeczypospolitej po drugim rozbiorze; wymienia działania Tadeusza Kościuszki zmierzające do objęcia powstaniem, jak najszerzych kręgów społecznych; przedstawia okoliczności trzeciego rozbioru Rzeczypospolitej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces radykalizacji postaw Polaków w czasie insurekcji kościuszkowskiej; przedstawia stosunek Prus do powstania kościuszkowskiego; przedstawia udział chłopów w insurekcji kościuszkowskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje działalność Jakuba Jasińskiego i Jana Kilińskiego w trakcie insurekcji kościuszkowskiej;
VII. Od epoki napoleońskiej do wojny krymskiej					
35. Kształtowanie się systemu napoleońskiego w	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, w jaki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Europie	<p>nabytki terytorialne Francji w wyniku wojen napoleońskich i miejsca decydujących bitew;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie państwa, które znalazły się w strefie wpływów Francji; • pokazuje na mapie Związek Reński; 	<p>sposób Napoleon wprowadził cesarstwo we Francji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe elementy polityki Napoleona wobec państw zależnych; • wymienia przykładowe postanowienia Kodeksu Cywilnego; 	<p>wewnętrzną we Francji w okresie konsulatu i cesarstwa;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia strukturę systemu napoleońskiego w Europie i politykę Napoleona wobec państw zależnych; • wymienia działania, jakie podjął Napoleon przeciwko Wielkiej Brytanii; 	<p>to, że społeczeństwo francuskie popierało Napoleona Bonapartego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie były cele i co wpływało na działania Napoleona wobec Wielkiej Brytanii; • ocenia skuteczność blokady kontynentalnej; 	<p>symbolikę na obrazach z różnych okresów kariery Napoleona Bonaparte;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia kręgi cywilizacyjne, z których niektóre z nich się wywodziły;
36. Napoleon a sprawa polska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie miejsca bitew stoczonych przez Legiony Polskie; • wymienia działania Napoleona na ziemiach zaboru pruskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia powstanie i walki Legionów Polskich; • przedstawia udział Polaków w wojnie z Prusami; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia działania Polaków zmierzające do odzyskania niepodległości; • przedstawia wpływ haseł rewolucji francuskiej na funkcjonowanie Legionów Polskich; • charakteryzuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunek Napoleona do dążeń Polaków do odzyskania niepodległości; • wyjaśnia, dlaczego Napoleon był zainteresowany 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje działania Jana Henryka Dąbrowskiego i Adama Jerzego Czartoryskiego w celu odzyskania przez Polaków

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			stosunek Napoleona do Polaków;	udziałem Polaków w wojnie z Prusami w latach 1806-1807;	niepodległości; • przedstawia działania Polaków zmierzające do zachowania i rozwijania dorobku kulturalnego;
37. Księstwo Warszawskie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar Księstwa Warszawskiego w 1808 r. i 1810 r.; • pokazuje na mapie miejsca ważniejszych bitew, w których walczyli Polacy u boku lub w sojuszu z Napoleonem w Hiszpanii i z Austrią; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postanowienia konstytucji Księstwa Warszawskiego; • wymienia korzyści, jakie osiągnęli Polacy z istnienia Księstwa Warszawskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego; • przedstawia rozwiązanie kwestii chłopskiej w Księstwie Warszawskim; • przedstawia miejsce Księstwa Warszawskiego w systemie napoleońskim; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wzorce francuskie i tradycje polskie w konstytucji Księstwa Warszawskiego; • przedstawia rolę Polaków, którzy brali udział w wojnach z Hiszpanią i Austrią; • ocenia znaczenie istnienia Księstwa Warszawskiego dla Polaków; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w Księstwie Warszawskim było prawo francuskie, pieniądze pruskie i król saski; • wyjaśnia pojęcie sum bajorńskich w czasach Księstwa Warszawskiego i współcześnie;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
38. Upadek Napoleona	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wojny z Rosją w 1812 r.; pokazuje na mapie miejsca bitew z ostatnich lat panowania Napoleona; wymienia, co pozostało po epoce napoleońskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację Napoleona po przegranej w 1814 r.; przedstawia stosunek Polaków do Napoleona w ostatnich latach jego panowania i ich sytuację po jego upadku; wyjaśnia, co pozostało po epoce napoleońskiej dla Francji i Europy; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Aleksander I przestał przestrzegać warunków pokoju z Tylży; przedstawia próbę odzyskania władzy przez Napoleona; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację we Francji, która ułatwiła Napoleonowi podjęcie próby odzyskania władzy; porównuje sytuację Napoleona po przegranej w 1814 i 1815 r.; ocenia znaczenie epoki napoleońskiej w dziejach Francji i Europy; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia Napoleona Bonapartego jako wodza i polityka na tle innych wybitnych wodzów;
39. Kongres wiedeński	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady, zgodnie z którymi podejmowano decyzje na kongresie wiedeńskim; wymienia państwa, których przedstawiciele odgrywali największą rolę podczas obrad kongresu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego został zwołany kongres wiedeński; pokazuje na mapie zmiany terytorialne związane z decyzjami kongresu wiedeńskiego; wyjaśnia, co to było 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> łączy podejmowane na kongresie wiedeńskim decyzje z zasadami, zgodnie z którymi je podejmowano; charakteryzuje cele Świątego Przymierza; porównuje mapę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego kongres wiedeński określa się tańczącym kongresem; porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego oraz po kongresie wiedeńskim i wyjaśnia przyczyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> na wybranych przykładach przedstawia rolę kobiet na kongresie wiedeńskim;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe decyzje kongresu wiedeńskiego; 	Święte Przymierze;	Europy z okresu napoleońskiego i po kongresie wiedeńskim;	najważniejszych różnic; <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje układ sił w Europie po kongresie wiedeńskim; 	
40. Wiek pary i węgla. Rewolucja przemysłowa	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które wpływają na zmiany demograficzne w Europie; przedstawia warunki życia robotników; wymienia grupy społeczne, które powstały w wyniku rewolucji przemysłowej; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: industrializacja, urbanizacja, migracja; wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce był związany proces industrializacji i urbanizacji; wyjaśnia, jak zmiany w transporcie wpłynęły na gospodarkę; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce były związane procesy migracyjne w Europie; charakteryzuje zmiany struktury społecznej związane z rewolucją przemysłową; wyjaśnia, jak zmiany w transporcie i komunikacji wpłynęły na życie ludzi; wymienia najważniejsze osiągnięcia nauki w I poł. XIX w.; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój nauki w I poł. XIX w.; ocenia, które z wynalazków mogły poprawić warunki życia ludności; wyjaśnia, co wpłynęło na poprawę sytuacji robotników; wyjaśnia, co spowodowało, że rewolucja przemysłowa miała miejsce najwcześniej w Anglii, a dopiero później 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> na podstawie materiałów z podręcznika i innych źródeł przedstawia zmiany w krajobrazie Europy Zachodniej, które zaszły w wyniku rewolucji przemysłowej;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
				stopniowo na kontynencie;	
41. Główne nurty polityczne w Europie w I poł. XIX w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne założenia ideologii liberalnej; wymienia główne założenia ideologii konserwatywnej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne założenia komunizmu; przedstawia najważniejsze cechy romantyzmu; wymienia przykładowych twórców romantyzmu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ideologii socjalistycznej; charakteryzuje socjalizm utopijny; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się tożsamości narodowej; porównuje socjalizm utopijny i komunizm; wskazuje realizację cech romantyzmu w dziełach kultury; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność liberałów w Europie; przedstawia zaangażowanie artystów w sprawy społeczne i polityczne w I poł. XIX;
42. Wiosna Ludów w Europie. Wojna krymska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze przyczyny Wiosny Ludów; wymienia państwa, w których doszło do wystąpień w czasie Wiosny Ludów; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny Wiosny Ludów we Francji i państwach niemieckich; przedstawia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1849 r.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny Wiosny Ludów w monarchii habsburskiej i państwach włoskich; przedstawia skutki Wiosny Ludów w państwach europejskich; wyjaśnia, co spowodowało różnice w przyczynach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co ułatwiło monarchom tłumienie wystąpień w okresie Wiosny Ludów; wyjaśnia, co ułatwiło Ludwikowi Napoleonowi przejęcie pełni władzy we Francji; przedstawia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego do wystąpień w okresie Wiosny Ludów nie doszło w Anglii i Rosji;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie rejon, gdzie toczyła się wojna krymska; • wymienia skutki wojny krymskiej; 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji; 	<p>Wiosny Ludów w poszczególnych państwach europejskich;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wojny krymskiej; 	<p>Wiosny Ludów i wojny krymskiej dla układu sił w Europie w poł. XIX w.;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wojnę krymską uznaje się za kres działalności Świętego Przymierza; • przedstawia działalność Florence Nightingale;